Gedownload van https://www.wegcode.be/nl/verkeersreglement/brochure-speedpedelecs

Let op: de inhoud van dit document is slechts geldig op het moment van downloaden. Aangezien de informatie op onze website regelmatig wordt bijgewerkt, kan de inhoud intussen gewijzigd zijn.

Publicatiedatum: 5 november 2024 - **Downloaddatum:** 3 maart 2026

BROCHURE SPEEDPEDELECS

Inleiding

Sinds de uitvinding van de loopfiets of velocipede door Karl Drais in 1815 is de technologische ontwikkeling van de fiets eigenlijk niet meer gestopt. Een recente innovatie is de speedpedelec, een elektrische fiets met zo'n krachtige motor dat men er 45km/u mee haalt. Maar is het dan wel nog een fiets? En waar moet of mag u hiermee rijden – op het fietspad of niet? Mag u er altijd en overal 45km/u mee rijden? Vanaf welk leeftijd mag u ermee de baan op? Welke verplichtingen hebt u als bestuurder van zo'n speedpedelec?

Om al deze, en nog veel meer vragen te beantwoorden hebben we deze brochure samengesteld. Hiermee willen we u als bestuurder van een speedpedelec duidelijkheid verschaffen over het gebruik, de specifieke kenmerken en de plaats op de weg van dit vervoersmiddel.

Maar de groeiende populariteit van de speedpedelec heeft niet alleen impact op de gebruikers van de speedpedelec zelf. Iedereen met wie ze de weg delen krijgt ermee te maken. Veel mensen weten niet wat een speedpedelec is, welke ruimte hij op de weg mag innemen en aan welke regels hij zich moet houden. Andere weggebruikers zijn evenmin gewend aan dit type fietsen en schatten vaak hun snelheid verkeerd in, wat gevaarlijk kan zijn. Daarom is het ook voor hen belangrijk om meer te weten te komen over het gebruik ervan en de wetgeving die er betrekking op heeft. Deze brochure is dus eigenlijk voor iedere weggebruiker bedoeld.

Wat is een speedpedelec

De opkomst en populariteit van speedpedelec

Speedpedelecs, of elektrische fietsen met snelle ondersteuning, deden hun intrede in de jaren 2000. Ze werden voornamelijk in Europa ontwikkeld, en kwamen aanvankelijk vooral in Duitsland en Nederland voor – landen waar een degelijke fietsinfrastructuur en belangstelling in duurzame vervoermiddelen al goed ingeburgerd waren.

In België begon de speedpedelec begin 2010 naam te maken. In oktober 2016 kwam er een wettelijk kader om de plaats van de speedpedelec op de openbare weg te bepalen, wat hun integratie in de markt vergemakkelijkte en hun adoptie bevorderde. Sindsdien winnen ze aan populariteit, hoewel hun aandeel in de totale fietsenpopulatie klein blijft. Er zijn momenteel meer dan 50.000 speedpedelecs op de weg in België.

De groeiende populariteit is waarschijnlijk te danken aan de praktische en ecologische voordelen.

Waar komt de naam vandaan

Speedpedelecs staan ook bekend als "snelle elektrische fietsen". De naam komt van het feit dat ze trapondersteuning bieden bij snelheden tot 45 km/u. In werkelijkheid ligt de gemiddelde snelheid echter tussen 33 en 38 km/u, afhankelijk van de rijomstandigheden. Vanwege deze hoge snelheid worden speedpedelecs wettelijk geclassificeerd als bromfietsen.

Ze wegen meer dan 25 kg en zijn uitgerust met een hulpaandrijfsysteem dat voornamelijk is ontworpen om te helpen bij het trappen. Deze "duwhulp" stelt ze in staat om autonoom te rijden met snelheden tot 5-6 km/u.

Dresscode voor speedpedelec-gebruikers

Gebruikers van een speedpedelec zijn verplicht een bromfietshelm of een fietshelm te dragen. Als ze voor een fietshelm kiezen, bepaalt de verkeerswet dat deze goedgekeurd moet zijn volgens de norm EN1078, met als extra voorwaarde dat de slapen en het achterhoofd beschermd moeten zijn.

Het is niet verplicht om beschermende kledij of andere accessoires te dragen, zoals een jas, handschoenen of laarzen.

Vergelijking met elektrische fietsen

Net als elektrische fietsen hebben speedpedelecs twee wielen, pedalen en trapondersteuning. Het verschil zit hem in de trapondersteuning, die niet beperkt is tot 25 km/u, maar tot 45 km/u. In theorie kan het motorvermogen van speedpedelecs oplopen tot 4 kW, terwijl dat van elektrische fietsen beperkt is tot 1 kW voor de L1eA-categorie en 250 W voor de EPAC (Electrically Power Assisted Cycle) categorie. Maar in werkelijkheid zijn er nauwelijks elektrische fietsen met meer dan 1 kW.

Naast de maximale snelheid en het motorvermogen zijn er nog andere verschillen tussen elektrische fietsen en speedpedelecs:

- Terwijl het dragen van een helm op een elektrische fiets niet verplicht is, zijn gebruikers van een speedpedelec wel **verplicht om een bromfietshelm of een fietshelm met extra bescherming** voor de slapen en het achterhoofd te dragen.
- Gebruikers van een speedpedelec moeten **minimaal 16 jaar oud** zijn en in het **bezit zijn van een rijbewijs AM of B**. Een **certificaat van overeenstemming** is ook vereist en sinds 2018is ook **de registratie** bij de Dienst Inschrijving van Voertuigen.
- Er is een verschil in de **kosten voor het kopen** van een fiets of een speedpedelec, maar daar komen we later op terug.
- Ook hun **plaats op de weg** is verschillend.

Mag u met een speedpedelec op een fietspad rijden? Wat zegt de wetgeving? Dat leggen we allemaal uit in de volgende paragraaf.

De plaats van de speedpedelec op de openbare weg

Geldende wetgeving

De speedpedelec is een vervoermiddel dat niet in een bestaande voertuigklasse past: hij rijdt te snel om als (elektrische) fiets te worden beschouwd en omdat de gebruiker zijn of haar eigen spierkracht moet gebruiken om zich te verplaatsen, kan hij ook niet volledig als bromfiets worden beschouwd. Dit kan tot verwarring leiden. Gebruikers weten niet altijd waar ze mogen rijden of welke uitrusting ze moeten dragen.

Vanuit wettelijk oogpunt vallen speedpedelecs in de categorie "bromfietsen". Ze moeten geregistreerd zijn en de eigenaar moet een gelijkvormigheidsattest hebben om ermee te mogen rijden. De minimumleeftijd voor gebruikers van een speedpedelec is 16 jaar en ze moeten in het bezit zijn van een rijbewijs AM (bromfiets) of een rijbewijs B (auto).

Hoewel ze dus onder de categorie "bromfietsen" vallen, heeft dit type voertuig zijn eigen regels en zijn eigen specifieke voorwaarden, vooral wat betreft zijn plaats op de openbare weg.

Specifieke voorwaarden

- In fietszones – vroeger “fietsstraten” genoemd – worden speedpedelecs op dezelfde manier behandeld als fietsen; ze kunnen niet worden ingehaald door auto's.
- In tegenstelling tot andere bromfietsen hebben speedpedelecs altijd toegang tot schoolstraten, net als fietsen.
- Op jaagpaden zijn speedpedelecs toegestaan als deze deel uitmaken van een fietssnelweg, of als de toestemming expliciet wordt aangegeven door een onderbord. De maximumsnelheid is over het algemeen 30 km/u. De snelheid wordt verlaagd tot 10 km/u binnen de bebouwde kom, bij het naderen van bochten met beperkt zicht, op kruispunten en op sluiswallen.

Fietssnelwegen stellen fietsers in staat om lange afstanden ongehinderd af te leggen dankzij een beperkt aantal stops, een rechte route, een breed wegdek, enz. Zo zorgen ze voor een naadloze verbinding tussen steden, woonkernen en werkplekken. Ga voor meer informatie naar https://fietssnelwegen.be/.

- Zelfs wanneer voetgangers zich niet op de rijbaan bevinden, zoals bijvoorbeeld op een smal voetpad, moet de afstand tussen de speedpedelec en een voetganger binnen de bebouwde kom ten minste 1 m en buiten de bebouwde kom ten minste 1,5 m bedragen, ongeacht of het gaat om inhalen of kruisen. Als deze minimale afstand niet kan worden aangehouden, moet de bestuurder van de speedpedelec vaart minderen om de voetganger te passeren en zo nodig stoppen.
- Als het symbool voor de speedpedelec (bromfiets + P) op het bord staat, betekent dit dat het toegelaten is daar met een speedpedelec te rijden. Deze toelatingen kunnen worden aangebracht op voorbehouden wegen, bijvoorbeeld op straten met beperkte eenrichtingsverkeer, busstroken of bijzondere overrijdbare beddingen die voorbehouden zijn voor het openbaar vervoer.
- De borden B22 en B23 zijn sinds 1 oktober 2022 ook van toepassing op speedpedelecs :

B22		Fietsers en bestuurders van speedpedelecs mogen rechtsaf slaan bij oranjegeel of rood licht, maarmoeten voorrang verlenen aan andere weggebruikers.
B23		Fietsers en bestuurders van speedpedelecs mogen bij oranjegeel of rode lichten rechtdoor, maar moeten voorrang verlenen aan andere weggebruikers.

- De speedpedelec, die tot de bromfietscategorie behoort, wordt ook wel "bromfiets klasse P" genoemd om een directer verband te leggen met de letter "P" die onder het bromfietssymbool op verkeersborden voor dit voertuig is aangebracht.

Mag ik op een fietspad rijden?

Sinds oktober 2016 regelt een specifiek wettelijk kader het verkeer van speedpedelecs. Dit maakt een onderscheid tussen plaatsen waar speedpedelec-gebruikers verplicht zijn om het fietspad te gebruiken, plaatsen waar ze kunnen kiezen of ze het fietspad wel of niet gebruiken, en plaatsen waar de toegang tot het fietspad verboden is. In sommige gevallen staat de wetgeving toe dat speedpedelecs een verbod omzeilen (C1 en C3).

De Belgische wetgeving bepaalt dat speedpedelecs een specifiek type bromfiets zijn: ze **zijn vrij om te kiezen** of ze op de weg of op het fietspad rijden wanneer de maximumsnelheid op die weg 50 km/u is. Gebruikers zijn **echter verplicht om het fietspad** te gebruiken wanneer de maximumsnelheid hoger is dan 50 km/u.

Net als bromfietsen mogen speedpedelecs fietspaden en fietspaden aangeduid met een D7-bord gebruiken. Vanaf 1 oktober 2022 mogen ze ook gebruikmaken van fietspaden met een D9-bord. Speedpedelecs zijn echter niet toegestaan op fietspaden aangeduid door het bord D10. Speedpedelecs mogen ook niet rijden op trottoirs, overhangende bermen of vlakke bermen.

Over het algemeen geldt voor fietspaden dezelfde maximumsnelheid als voor de rijbaan waarlangs ze lopen. Dus wanneer speedpedelecs of bromfietsers gebruik maken van een fietspad in een 30 km/u zone, zijn ze verplicht om deze snelheidslimiet te respecteren. Behalve in het Waalse Gewest, binnen de bebouwde kom: op de gedeelten van de openbare weg die zijn voorbehouden voor voetgangers en fietsers en die worden aangegeven met borden D9 of D10, geldt een snelheidslimiet van 30 km/u. Hier moet rekening mee worden gehouden door bestuurders van een speedpedelec, die gebruik kunnen maken van de gedeelten van de openbare weg die zijn aangegeven met bord D9.

D9		Deel van de openbare weg voorbehouden voor het verkeer van voetgangers, van fietsen en van tweewielige bromfietsen klasse A.
D10		Deel van de openbare weg voorbehouden voor het verkeer van voetgangers en fietsers.

De onderstaande cijfers illustreren de geldende wetgeving:

De bestuurder van de speedpedelec moet de fietsvoorziening gebruiken	Als de snelheidsbeperking > 50 km/u	Als de snelheidsbeperking > 50 km/u + D7	Als de snelheidsbeperking > 50 km/u + D9	D7 + M13	D7 + M14	
De speedpedelec-bestuurder mag kiezen of hij al dan niet van de fietsvoorziening gebruik maakt	Als de snelheidsbeperking ? 50 km/u	Als de snelheidsbeperking ? 50 km/u + D7	Als de snelheidsbeperking ? 50 km/u + D9	F99a	F99b met 'bromfietssymbool + P'	

Speedpedelecs zijn verboden op defietsvoorziening	D7 + M15	D7 + M16	D10	F17	F99a zonder 'bromfietssymbool + P'	F99b

Dit geldt uiteraard als er geen bord is toegevoegd dat het gebruik van het fietspad verplicht of juist verbiedt.

	Onderborden die speedpedelecs toelaten	Onderborden die geen speedpedelecs toelaten
C3	M11	M2
	M12	M3
C1	M17	M4
	M18 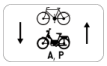	M5

Samengevat:

- **Zijdelingse strook**: Toegestaan
- **Gemarkeerd fietspad** :
  - Toegestaan indien snelheidslimiet ? 50 km/u
  - Verplicht indien snelheidslimiet > 50 km/u
- **D7-fietsstrook** :
  - Toegestaan indien snelheidslimiet ? 50 km/u
  - Verplicht indien snelheidslimiet > 50 km/u
  - Mogelijk verplicht of verboden door een onderbord
- **Fietspad D9*** :
  - Toegestaan indien snelheidslimiet ? 50 km/u
  - Verplicht indien snelheidslimiet > 50 km/u
- **Deel van de openbare weg D10***: Verboden
- **Trottoir, berm, parkeerstrook**: Verboden

*In het Waals Gewest geldt binnen de bebouwde kom een maximumsnelheid van 30 km/u op deze gedeelten van de openbare weg.

Verkeer op rotondes

- Rotondes zonder rijstroken:

Bij het naderen van deze rotonde is het niet verplicht om zo dicht mogelijk langs de rechterkant van de rijbaan te rijden.

- Rotondes met meer dan één rijstrook

Op de oprit naar en binnen de ring van deze rotonde mogen bestuurders van een elektrische fiets op een andere rijstrook rijden dan de rechterrijstrook als ze de rotonde niet verlaten bij de eerste afrit en als ze de rijstrook die het verst rechts van de rotonde ligt niet oprijden voordat ze de eerste afrit passeren.

Wat zal er veranderen er in 2026?

- De regels voor de plaats van bestuurders van speedpedelecs in een fietszone, een speelstraat en een schoolstraat zijn gegroepeerd en geharmoniseerd: in een **fietszone**, een **speelstraat** en een **schoolstraat** mogen bestuurders van speedpedelecs de volledige breedte van de rijbaan gebruiken als deze alleen voor hun rijrichting openstaat en de halve breedte aan de rechterkant als deze voor beide rijrichtingen openstaat.
- De regels voor het gebruik van de openbare weg door speedpedelecs op een voorbehouden weg, in een voetgangerszone en in een erf zijn gegroepeerd en geharmoniseerd: op een **voorbehouden weg**, in een **voetgangerszone** en in een **erf mogen** speedpedelecs de volledige breedte van de openbare weg gebruiken.
- Bestuurders van speedpedelecs hebben toegang tot een **voetgangerszone** tenzij dit wordt verboden door borden.
- Wanneer de rijbaan **eenrichtingsverkeer** is in een fietszone, een speelstraat, een schoolstraat, een voetgangerszone, een voorbehouden weg of een erf en speedpedelecs deze tegen de verkeersstroom in mogen gebruiken, moeten ze zich zo ver mogelijk rechts houden.
- Het **niet verplichte fietspad** is een nieuw concept. Het is een nieuw deel van de openbare weg, aangegeven met het R12-bord. Speedpedelecs kunnen er gebruik van maken.
- Speedpedelecs hebben toegang tot straten met bestemmingsverkeer.
- De regels met betrekking tot **gebruikersgroepen** zijn samengevoegd en geharmoniseerd, en dit geldt ook voor bromfietsers en dus voor speedpedelecs:
    - Groepen zijn beperkt tot 100 deelnemers.
    - Groepen van meer dan 50 deelnemers moeten worden begeleid door twee seingevers.
    - Groepen tussen 10 en 50 deelnemers mogen begeleid worden door minimaal één seingever.
    - Alle soorten seingever hebben één status: alle regels met betrekking tot seingevers (vaardigheden, uitrusting, leeftijd, ...) zijn gehergroepeerd.
    - Bestuurders van speedpedelecs die in een groep van minimaal 10 deelnemers rijden, zijn niet verplicht gebruik te maken van fietspaden, de delen van de openbare weg die zijn aangeduid met D9 of D11 of zijstroken en mogen altijd naast elkaar op de rijbaan rijden als ze bij elkaar blijven.
- Bestuurders van speedpedelecs die naast elkaar rijden, mogen alleen de rechterrijstrook gebruiken. Als de rijbaan niet in rijstroken is verdeeld, mogen zij niet meer ruimte in beslag nemen dan een rijstrook en in geen geval de helft van de rijbaan.

Een kind op een speedpedelec

Het belangrijkste verschil tussen speedpedelecs en andere elektrische fietsen is dat de wet ze classificeert als bromfietsen. Als zodanig mag u er alleen kinderen **vanaf drie jaar mee vervoeren.**

Tussen drie en acht jaar moeten ze in een speciaal zitje (EN 14344) worden geplaatst met een kinderbeveiligingssysteem (bescherming van de voeten tegen de wielen, hoofd- en ruggensteun en een gordel die ze niet zelf kunnen openen).

Net als bij een bromfiets is het echter verboden om mensen (en dus ook kinderen) te vervoeren met een fietsaanhangwagen. Het vervoeren van goederen is wel toegestaan.

Kinderen die op een speedpedelec worden vervoerd, moeten een speedpedelec-helm dragen die is goedgekeurd volgens de norm NTA 8776. Het lijkt er echter op dat er maar weinig speedpedelec-helmen op de markt zijn die geschikt zijn voor kinderen: de helmen passen op een hoofdomtrek tussen de 50 en 56 cm, wat de gemiddelde omtrek is op de leeftijd van drie jaar. Maar de helft van de driejarigen heeft een kleiner hoofd. **Het is dus belangrijk om te controleren of de helm op het hoofd van uw kind past.**

Op een speedpedelec kunt u maar één passagier meenemen. Brommers en motoren mogen maximaal twee zitplaatsen hebben: één voor de bestuurder en één voor een passagier. Het is daarom verboden om een speedpedelec-bakfiets uit te rusten met een dubbel kinderzitje in de laadruimte.

Investeren in een speedpedelec

De prijs van een elektrische fiets varieert over het algemeen tussen 500 en 5.000 euro, terwijl de prijs van een speedpedelec begint bij ongeveer 3.000 euro en kan oplopen tot meer dan 10.000 euro. Dit prijsverschil kan verklaren waarom veel speedpedelecs tweedehands worden gekocht. Bovendien kan het toevoegen van accessoires zoals fietstassen de totale kosten nog verder verhogen.

Waarom dan toch investeren in een speedpedelec?

- **Snelheid en efficiëntie**: met snelheden tot 45 km/u kunnen ze langere afstanden in recordtijd afleggen, waardoor ze ideaal zijn voor woon-werkverkeer of lange afstanden in de stad.
- **Mobiliteit**: ze bieden een praktisch alternatief voor de auto en maken het makkelijker om files te omzeilen en parkeerplaatsen te vinden, wat stress en reistijden vermindert.
- **Milieu-impact**: speedpedelecs zijn een milieuvriendelijke vervoersoptie en helpen de luchtvervuiling en koolstofvoetafdruk te verminderen.
- **Gezondheid en welzijn**: regelmatig gebruik van een speedpedelec zorgt voor een gematigde fysieke activiteit en verbetert de cardiovasculaire en algemene gezondheid. Bovendien kan de vereiste inspanning worden aangepast aan de hand van de elektrische ondersteuning, waardoor lichaamsbeweging voor meer mensen toegankelijk wordt. Een snelle en comfortabele manier om u te verplaatsen en tegelijkertijd stress te verminderen.
- **Financiële overwegingen**:
    - In sommige gevallen maakt dit het mogelijk om afstand te doen van een van de gezinsvoertuigen.
    - Ze zijn minder duur in onderhoud dan auto's en vergen geen brandstof- en parkeerkosten.
    - In tegenstelling tot bromfietsen klasse A en B hebben speedpedelecs geen burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering voor bromfietsen nodig.

Waarom niet? Omdat de speedpedelec geen autonome modus heeft (een modus waarmee u kunt rijden zonder te trappen) van meer dan 25 km/u (hij rijdt ongeveer 5-6 km/u). Een familiale verzekering volstaat.

- **Flexibiliteit**: in tegenstelling tot het openbaar vervoer biedt de speedpedelec onafhankelijkheid en flexibiliteit bij het reizen.
- **Gebruiksgemak**: ze zijn ook geschikt voor wie geen regelmatige fietser is. Elektrische ondersteuning maakt het trappen minder vermoeiend over lange afstanden of op heuvelachtig terrein. En de benodigde inspanning kan worden aangepast dankzij de elektrische ondersteuning.
- **Toegankelijkheid**: voor mensen die moeite hebben met autorijden of openbaar vervoer vanwege lichamelijke of andere beperkingen, bieden speedpedelecs een toegankelijk en praktisch alternatief.

Aanbevelingen

- **Zichtbaarheid**: Zelfs als de basisverlichting van een speedpedelec aan de wettelijke normen voldoet, realiseren andere weggebruikers zich vaak te laat dat de naderende 'fiets' in feite een speedpedelec is. Ze worden dan verrast door de snelheid, wat kan leiden tot aanrijdingen en zelfs ongelukken. Een oplossing is om speedpedelecs uit te rusten met opvallende verlichting die vanop afstand zichtbaar is (zoals een T-vorm, vaak aanbevolen voor motorfietsen). Als u extra verlichting aanbrengt, moet u er wel op letten dat die andere gebruikers niet verblindt.
- **Laat u informeren**: Gebruikers zijn vaak onzeker over de plaats van de speedpedelec op de weg. Op de hoogte blijven van ontwikkelingen in de wetgeving en de rechten en plichten van gebruikers van speedpedelecs is essentieel om misverstanden, twijfels of verkeerde informatie te voorkomen, vooral als de wetgeving regelmatig verandert.
- **Blijf waakzaam**: Het aantal fietsers is de laatste jaren sterk gestegen. Tijdens de spits is het, afhankelijk van de locatie, niet ongewoon om u omringd te zien door een massa fietsen. Sommige fietsers zullen verrast zijn door de snelheid waarmee speedpedelecs hen inhalen. Het is daarom cruciaal voor gebruikers van speedpedelecs om zich aan te passen aan de drukte van het verkeer en voorzichtig in te halen, omdat het rijden met 45 km/u en iedereen inhalen gevaarlijke situaties kan opleveren. Van hun kant moeten andere gebruikers ook goed opletten en zich bewust blijven van hun omgeving (door bijvoorbeeld niet naar muziek te luisteren via een koptelefoon).

Conclusie

Speedpedelecs betekenen een ware revolutie in de wereld van het fietsen. Deze snelle elektrische fietsen, die hogere snelheden halen dan conventionele e-bikes, bieden een krachtig en milieuvriendelijk alternatief voor traditionele vervoermiddelen.

Maar terwijl u met een “gewone” elektrische fiets de baan op kunt met dezelfde kennis en uitrusting als met een mechanische fiets, gelden voor speedpedelecs een hele rits andere regels. Tegelijk worden ze in het verkeersreglement soms gelijkgesteld met andere fietsen, wat best verwarrend kan zijn. We hopen dat deze brochure u een duidelijker beeld heeft gegeven. Mocht u toch nog vragen hebben, dan kunt u ze stellen via het contactformulier.

Goede vaart!